



Oddział Kliniczny
Dermatologii

41-800, Zabrze,
ul. M. C. Skłodowskiej 10
sekretariat.dermatologia@klinika-
zabrze.med.pl

Kierownik Oddziału
Klinicznego Dermatologii:
Dr hab. n. med. Maciej Pastuszczyk

tel.: (+48 32) 2713165
fax: (+48 32) 2713165

SEKRETARIAT

tel.: (+48 32) 2713165
tel.: (+48 32) 3732323

fax: (+48 32) 2713165
dermatolg@sum.edu.pl



HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Magdaleny Kręgiel-Prylińskiej pt.
„Badanie czynników infekcyjnych u dzieci z atopowym zapaleniem skóry”

z Kliniki Dermatologii, Dermatologii Dziecięcej i Onkologicznej

Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Promotor: Prof. dr hab. med. Aleksandra Lesiak

Na przedstawioną mi do recenzji rozprawę doktorską składa się manuskrypt liczący wraz z bibliografią 112 stron mający typowy układ dla rozpraw doktorskich.

Atopowe zapalenie skóry jest bardzo częstą w populacji ogólnej dermatozą z szacowaną częstością występowania 3% wśród osób dorosłych i 20% wśród dzieci. Oznacza to, że nawet co piąte dziecko może cierpieć z powodu tej dolegliwej choroby skóry. Atopowe zapalenie skóry (AZS) charakteryzuje się złożoną i nie do końca poznaną patogenezą. Aktualnie możliwe jest wyłącznie leczenie objawowe i kontrola objawów oraz dolegliwości. Każde badania naukowe, których celem jest lepsze poznanie etiopatogenezy atopowego zapalenia skóry są niezwykle cenne. Przybliżają nas bowiem do ustalenia terapeutycznego postępowania przyczynowego.

Autorka przedstawionej mi do recenzji rozprawy doktorskiej wywodzi się z klinicznego ośrodka dermatologicznego kierowanego przez Panią Prof. dr hab. med. Joannę Narbutt. Ośrodek ten ma ogromne doświadczenie w leczeniu chorych, w tym dzieci z atopowym zapaleniem skóry oraz w badaniach nad etiologią AZS. Promotorem niniejszej rozprawy jest Pani Prof. dr hab. med. Aleksandra Lesiak światowy ekspert zarówno w zakresie atopowego zapalenia skóry jak i dermatologii pediatrycznej. Tym samym niniejsza rozprawa doktorska jest naturalną kontynuacją doświadczeń i badań prowadzonych w łódzkiej Klinice Dermatologii.

W wyczerpującym wstępie Doktorantka przedstawia etiopatogenezę, obraz kliniczny oraz rekomendowane postępowanie lecznicze w atopowym zapaleniu skóry. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że wstęp jest zredagowany w

bardzo przemyślany sposób, a treść jest przedstawiona niezwykle przystępnie. Ta część rozprawy doktorskiej zawiera także szczegółowe informacje dotyczące patogenezы AZS uwzględniające opis skomplikowanych mechanizmów immunologicznych. Biorąc pod uwagę obszerne i bieżące piśmiennictwo wykorzystane do przygotowania wstępu można uznać, że jest on obecnie najbardziej aktualnym opracowaniem dotyczącym atopowego zapalenia skóry.

Założenia i cele pracy są przedstawione precyzyjnie i przejrzyste. Za główne cele Doktorantka przyjęła ocenę częstości kolonizacji skóry, jamy nosowej i gardła przez *S. aureus* u dzieci z AZS i porównanie jej do dzieci zdrowych oraz analizę ewentualnej korelacji kolonizacji z nasileniem zmian skórnych. Ponadto Doktorantka ustaliła kilka interesujących celów szczegółowych, których zbadanie wydaje się mieć duże znaczenie dla praktyki klinicznej – udział diety wysokohistaminowej, czynników okołoporodowych oraz kontaktu ze zwierzętami na wystąpienie atopowego zapalenia skóry i nasilenie jego objawów.

Badaniem objęto 55 dzieci z rozpoznaniem AZS oraz 39 dzieci stanowiących grupę kontrolną z innymi niezapalnymi chorobami skóry. Badanie polegało na przeprowadzeniu szczegółowego wywiadu chorobowego oraz pobraniu i wykonaniu wymazów mikrobiologicznych. Zgromadzone wyniki poddano analizie metodami statystycznymi.

Uzyskane wyniki Doktorantka przedstawiła w przejrzystych tabelach dodatkowo skrótowo je podsumowując. W odniesieniu do badań mikrobiologicznych stwierdzono, że dzieci z atopowym zapaleniem skóry w porównaniu do tych bez tej jednostki chorobowej, charakteryzowały się istotnie statystycznie częstszą kolonizacją skóry i przedsionka nosa przez *S. aureus*. Co interesujące, kolonizacja ta wiązała się ze znamienne większym nasileniem AZS wyrażonym wyższą punktacją w skali SCORAD. W toku dalszych analiz ustalono, że kolonizacja gronkowca w przedsionku nosa dotyczyła częściej starszych dzieci.

Porównując nasilenie AZS w zależności od współwystępowania poszczególnych chorób alergicznych, Doktorantka wykazała, że u dzieci z alergicznym nieżytem nosa (ANN) mediana SCORAD była znamienne niższa niż u dzieci bez ANN. Wydaje się to szczególnie ciekawe i sugeruje, że mimo podobieństwa AZS i ANN oraz zakwalifikowania tych jednostek do jednej grupy schorzeń, mogą się one charakteryzować nieco innymi mechanizmami immunologicznymi.

W obserwacjach nad wpływem diety bogatohistaminowej na przebieg AZS stwierdzono, że do zaostrzenia zmian skórnych pod wpływem ww. diety, częściej dochodziło u dzieci, które wyjściowo charakteryzowały się wysokim wynikiem SCORAD. Potwierdza to niejako hipotezę, że zaostrzenie zmian skórnych w przebiegu AZS jest „stanem wzmożonej gotowości” do reagowania na zarówno czynniki swoiste jak i nieswoiste, które prowadzą do jeszcze większego nasilenia zmian skórnych.

W kolejnych analizach Doktorantka potwierdziła przypuszczenia i obserwacje bardzo wielu dermatologów-praktyków, że wystąpienie łojotokowego zapalenia skóry w okresie noworodkowo-niemowlęcym może predysponować do rozwoju atopowego zapalenia skóry w okresie późniejszym. Zachęcam, aby w dalszych badaniach spróbować odpowiedzieć na pytanie, czy aktywne leczenie łojotokowego zapalenia skóry (jak już ono wystąpi) jest w stanie zmniejszyć ryzyko rozwoju AZS w przyszłości.

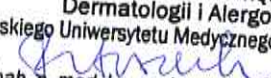
W dyskusji Doktorantka w przystępny i rzetelny sposób omawia uzyskane wyniki w kontekście danych literaturowych. Sposób zredagowania tego rozdziału świadczy o bardzo dobrej znajomości rozległej tematyki atopowego zapalenia skóry.

Badanie udziału czynników infekcyjnych w patogenezie atopowego zapalenia skóry jest tematem niezwykle „na czasie”. Tym samym potwierdza to, że polska, w tym szczególnie łódzka dermatologia podąża za światowymi trendami naukowymi. Dużym walorem niniejszej pracy jest przeprowadzenie badań w populacji pediatrycznej, co jest niezwykle trudne w aspekcie zarówno technicznym, metodologicznym jak i emocjonalnym. Z tego właśnie powodu w literaturze naukowej jest mało doniesień naukowych na temat atopowego zapalenia skóry u dzieci. Uzyskane przez Doktorantkę wyniki z jednej strony stanowią istotny i oryginalny wkład naukowy w badania nad patogenezą atopowego zapalenia skóry, a z drugiej strony są niezwykle ważne dla praktyki klinicznej: (1) sugerują podejmowanie intensywniejszych działań prowadzących do zmniejszenia kolonizacji skóry i przedsiionka nosa przez *S. aureus* u chorych z AZS, (2) wskazują na konieczność stałego monitorowania chorych z AZS w kierunku zakażeń bakteryjnych i wirusowych oraz szybkie podejmowanie działań terapeutycznych w przypadku ich stwierdzenia, (3) sugerują zastosowanie diety ubogohistaminowej u dzieci z AZS i wysokim wynikiem SCORAD.

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska lek. Magdaleny Kręgiel-Prylińskiej pt. „Badanie czynników infekcyjnych u dzieci z atopowym zapaleniem skóry” odpowiada warunkom sformułowanym w art. 187. Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Tym samym zwracam się do Rady Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o przyjęcie dysertacji oraz dopuszczenie lek. Magdaleny Kręgiel-Prylińskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Mając na uwadze wysoką wartość merytoryczną pracy, istotny wkład naukowy, aspekty praktyczne dysertacji składam wniosek o jej wyróżnienie.

Zabrze, 25 sierpnia 2023 r.

KIEROWNIK
Oddziału Klinicznego Dermatologii
Katedry Chorób Wewnętrznych,
Dermatologii i Alergologii
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

dr hab. n. med. i n. o zdrowiu Maciej Pastuszczyk